

Kurzusleírás (tematika)

Intranet link (tantárgyi adatlapok és tantervi hálók):

<https://intranet.mome.hu/oktatas/Tanterv%c3%a1talak%c3%adt%c3%a1s/>

Kurszus neve: Pragmatista esztétika – avagy a művészet elillanó energiái nyomában				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Veres Bálint, veresbal@mome.hu				
Kód: B-AE-502-G	Tantervi hely: ES BA	Javasolt félév: 1-5.	Kredit: 5	Tanóraszám: 4
Kapcsolt kódok: B-AE-502-2019	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): Előfeltétel:				
A kurzus célja és alapelvei: A művészet egykoron a társadalmi élet közegében termelődő társas készítmények (pszichoszociális energiák), elvonatkoztatások (imaginációk) és önéleírások (identifikációk) legfőbb mozgatóinak egyike volt, amellyel még korábban csak a vallás – és talán a háború -, egyidejűleg pedig csak a(z akár szélsőséges) politikai mozgalmak – és talán a sport – vethető össze. E jelentős befolyás ellenére a 20. század végére dominánssá vált az a 19. századi gyökerekkel bíró gondolat, hogy a művészet igazi ereje odaveszett, a művészet lényegét tekintve a múlttá, a jelenben pedig a fogyasztói kultúrába szublimált. Míg az európai filozófusok jó része a művészethez intézet búcsúbeszédnek változatain dolgozott, az angolszász analitikus filozófiában, a kulturális közérzettől meglehetősen elvonatkoztatott módon, a művészet fogalmának, a műalkotás definíciójának, a művészetszínvonal előfeltételeinek feltárásán szorgoskodtak. A század utolsó évtizedében feltűnt amerikai filozófus, Richard Shusterman, mindkét gondolkodási hagyományt jól ismerte, amikor <i>Pragmatista esztétika – A szépség megélése és a művészet újragondolása</i> (1992) című, azóta egy második kiadást és tucatnyi fordítást megélt könyvében olyan álláspontot dolgozott ki, amely egyfelől (1) a művészetekből elillanó látszó energiák megváltozott kontextusokban és formákban történő visszatérésének felismerését teszi lehetővé – közelebbről: a populáris kultúra ezernyi megjelenési formájának elismerése révén; és másfelől (2) az esztétikai érzékenység és esztétikai gondolkodás olyan érvényességét demonstrálja, ami zárójelbe teszi a művészet és műalkotás definiálásának kilátástalannak bizonyuló feladatát.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: A kurzus olvasószeminárium formátumú, tehát elsődleges eredménye Shusterman központi művének részletes megismerése. Ugyanakkor az oktató a mű kontextusával is megismerteti a hallgatókat. Képesség: A hallgatók esztétikai érzékenysége és gondolkodása, valamint esztétikai tapasztalataik kicserélésének képessége egyaránt gyarapszik a kurzus folyamán. Attitűd: önálló problémaérzékelés és álláspont megfogalmazása				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: 1. A művészet helyzete a modernitásban (bevezető kontextusok)				

2. A „művészet vége” tézis
3. Dewey és a pragmatizmus
4. Analitikus elméletek
5. Hermeneutika és dekonstrukció
6. Esztétikai tapasztalat az értelmezés alatti szinten
7. Ízlés, kritika, esztétikai nevelés
8. A populáris művészet esztétikája
9. A posztmodern etika és az élet művészet
10. Szómaesztétika

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

Az olvasószeminárium a MOME Doktori Iskola által szervezett *The Promise of Pragmatist Aesthetics: Looking Forward After 30 Years* c. nemzetközi konferencia diskurzusára készíti fel a tervezőművész és teoretikus hallgatókat. Az elméleti gondolatmenetek könnyebb követhetősége kedvéért számos alkalommal példák elemzésével bővítjük az órát (elsősorban a populáris művészet köréből).

A hallgatók tennivalói, feladatai: A kurzus teljesítéséhez a dokumentált jelenléten túl a hallgatók a feldolgozott könyv egy-egy fejezetének rezüméit készítik el és/vagy prezentálják az órán. A szemeszter végén a konferencia egy kiválasztott előadásából szintén rezümét készítenek (vagy angol nyelvismeret hiányában egy magyar nyelven olvasható témába vágó tudományos dolgozat rezüméjét készítik el)

A tanulás környezete: (szükség esetén online) tanterem

Értékelés:

Az értékelés a hallgatói teendők, feladatok elvégzésével arányos.

Az érdemjegy kiszámítása

Félévközi feladatok (60%), záró rezümé (40%)

Kötelező olvasmány:

Shusterman, Richard. 2003. *Pragmatista Esztétikák. A szépség megélése és a művészet újragondolása*

Ajánlott irodalom:

Krémer Sándor. 2017. A szómaesztétika teremtője Szegeden. Interjú Richard Shustermannel. *Tiszatáj*.
<https://tizatajonline.hu/semleges/a-szomaesztetika-teremtoje-szegeden/>

Krémer Sándor. 2017. Az öröm Dewey és Shusterman esztétikájában. *Műhely*.
https://epa.oszk.hu/02900/02978/00072/pdf/EPA02978_muhely_2017_5-6_080-084.pdf

Shusterman, R. 2014. Szómaesztétika és az élet művészete, Szeged: JATEPress.

Shusterman, R. 2015. A gondolkodó test, Szeged: JATEPress.

Shusterman, R. 2017. Testtudatosság és filozófia. Kőszeghy László interjúja Richard Shustermannel.
Jelenkor, <http://www.jelenkor.net/interju/879/testtudatossag-es-filozofia>

Veres, B. 2014. Újragondolhatjuk-e a művészeteket az építészet révén? *Disegno*
http://disegno.mome.hu/articles/Disegno_06_Veres-Balint.pdf

Veres, B. 2021. Theatricality and the Challenge of Definition. Towards an Alternative Perspective. *Naxos Musicology International*, <https://www.naxosmusicology.com/opinion/theatricality-and-the-challenge-of-definition-towards-an-alternative-perspective/>

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

lsd. tantárgyi adatlap

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Fogadóóra: